

docuerit representetur, ubi expressé probatur, quod si bona mariti sunt confiscata, & uxor agit contra fiscum pro dote, oportet probare veram & actualē numerationē & traditio-nem dotis: de quo articulo latē per Alexand. & Modernos in leg. 1. ff. *Solut. matrim.* & per Jas. in §. *Fuerat. Inst. de action.* Septimō confirmatur per textum in *Auth.* Sed jam necesse, Cod. de *Donat.* ante *nupt.* ubi habetur, quod confessio mariti, imo, vera probatio de aliquo augmēto dotis factō ab uxore constante ma-trimoniō, non probat aliquo modo in præjudiciū creditoris mariti, licet probet in præjudiciū ipsius mariti confitentis: & ad hoc no-tant ibi DD. O tavō confirmatur ex sententia Joan. de Plat. in §. Item si quis in fraudem. *Inst. de action.* ubi dicit, quod licet pater pos-sit præjudicare filii, alienando titulo oneroso; tamen debet constare de numeratione pretii, & non sufficit confessio patris, licet talis confessio sibi noceat: & facit text. in leg. 1. §. Si mit-tant. ff. *Si quid in f. aud. patr.* quod reputat singulare Jas. in leg. 2. 2. column. ff. *de Remis.* cum simil. & idem videtur tenere Abbas in cap. Cū nobis, Cod. de *In offic. testam.* 2. column. nota Paul. in leg. 1. fin. column. Cod. de *In offic. donat.* & posui suo loco. Nonō confirmatur per tex-tum in *Authent.* quod obtinet, Cod. de *Probab.* ubi habetur, quod confessio etiam jurata testa-toris, dicentis se debitorem alicujus, non nocet creditoribus, sed benē nocet sibi, & hæredibus. Decimō confirmatur notabili & utili fundamen-to: Nam licet instrumentum, in quo continentur confessio partis, vel etiam tabellionis, quod al-teri tradidit possessionem, non probet, quando sit in absentia rei, sed ita demum, si fiat in ipsa re vel ejus præsentia; cū alias actus tra-ditionis non potuit intervenire, sed tantum vi-detur data licentia intrandi in possessionem pro-pria autoritate, ut probat textus singularis se-cundūm unum intellectum in leg. *Predia.* ff. *de Acquir. posses.* per quem ita tenet ibi Din. Jacob. de Aret. & Oldr. quod refert Bald. tenet etiam ibi Bart. Alber. Angel. Paul. Imol. Roman. Cu-man. & Alexand. istam etiam conclus. tenet no-tab. Cin. in leg. fin. Cod. cod. titul. & ibi Bart. Angel. ibi 1. column. num. 4. Bald. 1. lectur. 2. column. num. 5. Salic. in fin. Paul. in fin. & communiter DD. istam etiam conclusionem tenet Spec. in titul. de *Empt.* & vend. §. 1. 10. colum. vers. Sed quid si in instrumento continetur, istam etiam conclusionem tenet Bald. in cap. 1. fin. column. in fin. quid sit investitura, in lib. 1. Feud. Ant. de Butr. in cap. Cū venisset de restit. spol. penult. column. in princip. idem Anton. in cap. 2. de *Consuet.* fin. col. in fin. & ibi Imol. in

fin. & ibi Card. fin. quæst. Bald. in rubric. Cod. de *Contrah.* en. pt. penult. column. 19. quæst. Alexand. 4. vol. cons. 10. num. 5. Plat. in §. *Actionem Institut. de action.* 4. col. num. 16. tamen ista conclusio debet intelligi, quando lis vertitur super possessionem inter eum qui prætendit sibi quæstam possessionem, & alium tertium: se-cūs verò si lis vertatur inter easdem partes contentas in instrumento, vel earum successo-res; quia tunc talis confessio probat: ita singu-lariter tenet Jacob. Butr. in leg. 2. Cod. de *Acquir. posses.* 2. column. ibi Alber. in fin. argumento text. in leg. Optimam, Cod. de *Contrah.* & com-mit. stipulat.

Item addē, quod ista conclusio & doctrina 87 debet intelligi, præterquam si clausula consti-tuti reperiatur in instrumento antiquo; quia tunc benē censemur probata possessio etiam res-pectu tertii: itud est singulare dictum Soc. in 2. volum. Consil. 187. 5. column. in princip. ex eo quod propter difficultatem probationis suffi-cit minor sive verisimilis probatio, ut in leg. Non omnes. §. A barbaris. ff. *de Remis.* cum simil. & idem videtur tenere Abbas in cap. Cū nobis, de *prescrip.* 2. column. in fin. ubi, quæ-rendo qualiter probetur possessio in factis vel instrumentis antiquis, inter alios modos dicit, quod per clausulam constituti positam in ins-trumento; & sic expressè presupponit, quod tali casu non requiratur probare possessionem suis penes constituentem, quia alias non esset dubium, nec esset aliqua specialitas in facto vel instrumento antiquo: & ita ponderat Socin. ubi suprà. Confirmatur etiam, quia licet ins-trumentum publicum manu notarii vel tabellionis confectum non facit fidem, nisi probetur illum esse notarium vel tabellionem, quando negatur à parte esse publicum, ut notat Inno-cent. & DD. in cap. 1. de *Fide instrument.* Bald. in *Authent.* Sed novo jure, 2. column. Cod. si cert. pet. & ibi DD. & est lex notabilis 114. titul. 18. 3. part. tamen illud debet intelligi, nisi instrumentum sit valde antiquum; quia tunc facit fidem, nec aliqua probatio requiritur: ita singulariter Bald. in *Auth.* quas *actiones*, fin. col. num. 18. Cod. de *Sacros. Eccles.* idem tenet Bald. in leg. *Comparationes.* Cod. de *Fid. instrum.* 4. col. prope finem. tenet etiam Jas. in leg. *Barbarius.* ff. *de Offic. prator.* 11. col. num. 48.

Et ex superiori conclusione, & doctrina quæ 88 habet, quod per clausulam constituti non trans-fertur possessio, nisi constituens possideat tem-pore constituti, inferò primō, quod si procu-rator alicujus cum generali vel speciali manda-to ad vendendum vel alienandum, & etiam possessionem tradendam, vendat vel alienet rem do-

domini, & constitutat se nomine emptoris pos-sidere, non transfertur in eum possessio, nec per consequens dominium vel alias effectus pos-sessionis; quia cū talis procurator non possi-deat, nihil operatur clausula constituti: quod est notandum in practica. Secundō infero, quod si tutor vel curator cum legitima & debita so-lemnitate vendat & alienet rem minoris, & constitutat se nomine emptoris possidere, non transfertur in eum possessio, ex prædicta ratio-ne: Confirmatur ex sententia expressa Bartol. in leg. 1. ff. *de Acquirend. posses.* fin. column. in princ. num. 14. ubi dicit, quod ista personæ non possunt per visum vel aspectum transferre pos-sessionem, cū non possideant: & cū Bartol. se habet communis opinio, ut dixi suprà, in 3. actu ficto, per quem acquiritur possessio in 1. illation. Tertiō infero, quod syndicus Ecclesiæ, Universitatis, vel Collegii, non poterit per clau-sulam constituti transferre possessionem. Quar-tō infero, quod executores testamentorum ven-dendo vel alienando non possunt transferre pos-sessionem per clausulam constituti, ex prædic-ta ratione. Quintō infero, quod si hæres post-quam est factus dominus per aditionem hæ-reditatis, ante tamen quām apprehendat posses-sionem, vendat, donet, vel alienet aliquam rem hæreditariam, & constitutat se nomine emptoris possidere, non transfertur in eum possessio, cū talis hæres non possideat, licet sit jam factus dominus per aditionem, ut in leg. Cū hæredes. ff. *de Acquirend. posses.* Et id est in legatario, vel illo in quem transit dominium alicujus rei solo titulo sine possessione: nam si talis dominus vendat vel alienet illam rem, & constitutat se nomine emptoris possidere, non poterit in eum transferre possessionem virtute prædictæ clausula; cū constituens non possi-debat. Sextō & singulariter infero, quod si in alienatione vel contractu quis constitutat se post mortem suam nomine alterius possidere, non trans-fertur aliqua possessio, nec tunc clausula constituti aliquid operatur: Et ratio est quia cū conferatur in tempus in quo non sit pos-sessio penes constituentem, imo extincta sit per mortem ejus, merito ex prædicta clausula nulla transit possessio vel effectus: & hoc est nota-bile & quotidianum, & in specie reperio quod ita tenet Angel. de Perus. in dict. leg. *Quamvis.* §. *Si conditor.* num. 1. ff. *de Acquirend. posses.* & tenet etiam ibi expressè Cuman. 2. column. in princip. versic. Per hoc dicit Angel. Alexand. 2. column. num. 7. idem etiam tenet & reputat singulare Alexand. in 2. volum. cons. 82. 3. col. num. 11. Jas. in leg. *Quoties.* Cod. de *Re vend.* 4. column. num. 17. & ante eos reperio quod Anton. Gomez, ad Legem Taur.

traditio possessionis, sed sufficit traditio nudæ & simplicis detentationis ipsius rei: textus est unicus in jure in leg. Si fundum. ff. de Fundo dotal. quem ibi notat & considerat Glossa ordinaria, Odofred. Bartol. Bald. Salycket. & Fulgos. & illum textum ad hoc dicit unicum Bald. in Rubric. de caus. posses. & prop. 3. column. n. 10. illum etiam textum dicit unicum Bald. in cap. Contingit. de dole & contum. fin. column. in fin. illum textum dicit singularem Salycket. in leg. Traditionibus, Cod. de Pactis, fin. column. in fin. illum etiam dicit singularem Aretin. in Rubr. ff. de Acquirend. posses. 2. column. in princip. Jas. ibi, 2. column. num. 8. & per illum textum tenet Glossa ordinaria, Petr. Cin. Jacob. Butric. Bart. Bald. Salycket. Paul. & communiter DD. in leg. Cum res, Cod. de Probat. Glos. & communis opinio in leg. Qui predium, Cod. de Distrah. pig. Gloss. & communi opinio in §. Per traditionem, Infit. de rerum divis. Gloss. & communis opinio in leg. 1. §. Sed & per eum. ff. de Acquir. posses. Punctus ergo singularis & subtilis stat in hoc: an ille, qui tantum habet nudam & simplicem detentationem, transferat eam per clausulam constituti, mediante titulo habili, ut per eam transeat dominium & plenum jus rei, ac si verè traderetur? Et certè est subtilis & necessaria questio: in qua resolutè dico, quod si omnino res est penes alium, tunc nulla possessio vel detentio transit, cum non sit penes constituentem, per doctrinam & rationem superiorum: si vero res sit penes constituentem, & ejus nuda & simplex detentio sine possessione, tunc stat punctus noster difficilis, an isto casu per clausulam constituti transeat illa detentio, & per consequens dominium? Et videtur quod non: Primò, quia jura quæ dicunt, quod per clausulam constituti transferuntur possessio, loquuntur per nomen juris, & sic referri debent tantum ad possessionem; unde, non videtur verificari in nuda & simplici detentione. Secundò pro ista parte noviter & subtiliter pondero text. in leg. Quod meo. ff. de Acquirend. posses. ibi: Sed desino possidere, & alium possessorum ministerio meo facio, ubi patet, quod possessor qui se constituit, statim desinit possidere, & remanet in nuda & simplici detentione, & alium facit possessorem: sed si sola detentio esset penes constituentem, illa non cessaret per clausulam constituti, sed semper esset penes constituentem, quia non est reperiendi quid inferius ab ipsa detentione, in qua dicamus remanere ipsum constituentem: ergo ipsa detentio virtualiter & effectivè transit ad alium, unde queritur sibi dominium, & omnis alius effectus, ac si vero res traderetur: & in hoc consistit intelligentia hujus subtilis articuli. Se-

con-

cundò pro ista parte inconvincibiliter facit: Certum est quod de jure ipsa possessio causatur & producitur ab ipsa apprehensione, insistentia, vel detentione rei, ut est casus, & ibi communis opinio in leg. 1. ff. de Acquir. posses. Sed clausula constituti, vel quilibet alius actus factus, nihil aliud est quam representatio apprehensionis naturalis ipsius rei, & ad hoc ordinatur ut mediante actu factio videatur quis esse in re, unde per prius videtur esse facto modo in detentione ipsius rei: & sic infertur clarè, quod si penes constituentem sit possessio, statim queritur illi pro quo se constituit; si vero nulla possessio sit penes eum, saltem queritur ei virtualiter & effectivè illa nuda & simplex detentio & insistentia rei, quam constitutus videtur habere & tenere nomine ejus, & per consequens sibi queritur & causatur omnis effectus, qui posset resultare ex apprehensione & detentione vera: Sed vera & naturalis traditio & detentio rei sine possessione operatur acquisitionem dominii, ut in dict. leg. si fundum, cum similib. Ego & traditio vel detentio facta. Tertiò pro ista parte facit subtile fundamentum: Detentio, vel saltem ejus effectus solo animo potest retineri in absentia, sicut ipsa possessio civilis: textus est unicus in jure in leg. Si finita. §. Si quis metu. ff. de Damn. infit. quem ad hoc reputat singularem & unicum Joan. de Imol. Paul. & Ludovic. Roman. ibi, & latius dixi supra ista leg. In articul. de Detentione: & sic patet, quod juris dispositio facta cadit etiam & habet locum in detentione sicut in possessione: Ergo in nostro casu dicendum est, quod clausula constituti vel quilibet actus factus verificetur & operetur effectum circa ipsam nudam & simplicem detentione. Quartò facit text. qui in suo casu reputatur singularis secundum Paul. Imol. Aretin. & DD. ibi, in leg. Qui universas. §. fin. ff. de Acquir. posses. ubi dicitur, quod si colonus meus, commodatarius, vel depositarius, qui tantum habet nudam & simplicem detentionem, alteri locet, vel apud alium deponat, videtur esse etiam in absentia saltem civiliter in sua nuda & simplici detentione, mediante quam dominus retinet & conservat omnem possessionem & jus suum: & sic est ibi casus valde subtilis, quod nuda & simplex detentio & rei insistentia & effectus ejus potest civiliter in animo retineri corpore & ministerio alterius: Ergo nil mirum si idem dicamus in nostro casu. Quinto facit: quia licet quis in absentia non retineat possessionem naturalem, sed tantum civilem; tamen si amicus, procurator, filius, vel servus sit in actuali detentione & insistentia

ex

rei nomine absens, per hos retinet absens etiam naturalem possessionem: text. est in leg.

Etiam possidere. §. Qui ad nundinas, ibi: Neminem reliquit. ff. de Acquirend. posses. text. in leg. Generaliter, eodem titul. text. in leg. Si id quod, §. 1. text. in leg. Peregrè. §. Quibus explicitis, 2. respon. eod. titul. text. in leg. fin. Cod. eodem titul. text. in §. Possidere in princip. Infit. de interdit. ex quibus patet, quod nuda & simplex detentio & rei insistentia saltem virtualiter & effectivè potest retineri per alium: Sed in nostro casu ille, qui constituit, vult & intendit nomine alterius rem habere & tenere: Ergo illa detentio & rei insistentia saltem in effectu sibi queratur ac si ipse insisteret in re. Sexto pro ista parte facit textus valde subtilis & expressior cateris in leg. Homo liber, §. Quicquid, suprà, de Acquirend. rerum domin. juncto text. & ibi Glossa ordinaria, & communis opinione, in leg. 1. §. sed & per eum. ff. de Acquirend. posses. ubi habetur, quod si servus alienus, qui possidetur ab aliquo bona fide, acquirit aliquid ex re possessoris, vel ex opere ipsius servi, statim queritur possessori: tamen si extra has causas aliquid acquirit, dominum ejus queritur domino, sed possessio nulli queritur; cum ab alio possideatur, sed illa acquisitionis dominii fit domino mediante nuda & simplici insistentia & detentio servi, & non aliter: sed illa censetur fieri facte domino, quia traditio verè facta servo videtur fictione juris fieri domino, ut in leg. 1. in fin. Cod. Per quas personas, text. in leg. Placet, cum materia, de Acquirend. hered. text. in regul. qui facit per alium de regul. jur. in 6. text. in leg. Ita autem. §. Gessisse, de admin. tutor. text. in leg. 1. §. Dejecisse. ff. de Vi & vi armat. text. in leg. Item eorum, §. 1. ff. Quod cujusque univers. nom. Ergo aperte constat, quod nuda & simplex detentio & insistentia & virtus & effectus ejus transit ad alium fictione juris: Ergo eodem modo dicamus, quod transeat per clausulam constituti. Et ex isto fundamento, licet non sic declarato, reperio quod istam meam conclusionem in expresso tenet Aretin. in leg. Quamvis. §. si conductor, fin. column. in fin. ff. de Acquirend. posses. & ante eum idem tenet Paul. in fin. nihil allegando: & sic ex praedictis remanet expeditus iste notabilis & subtilis articulus: & est conclusio firma, quod per clausulam constituti vel alium actum factum potest transferri sola nuda & simplex detentio, saltem virtualiter & effectivè, licet nulla possessio sit penes constituentem; & infertur maxima extensio ad textum cum communi opinione in dict. leg. Si fundum. ff. de Fundo dotal. ubi dicitur, quod

ex nuda traditione & detentatione rei mediante titulo habili queritur dominium sine possessione; ut procedat, nedum quando intervenit vera & naturalis traditio & detentio, sed etiamsi interveniat ficta per clausulam constituti, vel alium actum fictum: quod nota, quia alibi non repertis istum articulum sic declaratum.

91 Item etiam juxta predicta subtiliter & necessariò querendo, an procurator, tutor, curator, vel similis persona possit querere possessionem domino suo per aliquem actum fictum ex supra positum? Et ista quæstio habet duos principales articulos. Primus est: an procurator vel similis persona possit transferre possessionem alteri per actum fictum? Et expeditum est quod non, ut latè & notabiliter dixi supra ista leg. in 1. actu facto, scilicet, visus, & in actu facto clausula constituit. Secundus articulus principialis est: an procurator, tutor, vel curator possit acquirere possessionem domino per actum fictum? ut puta; si talis procurator ad emendum, vel contrahendum, & possessionem recipiendam, emit & contrahit cum aliquo, & talis procurator non accipit possessionem verè & realiter per actum verum apprehensionis, sed per actum fictum, quia vendor, donator vel contrahens constituit se nomine talis procuratoris possidere, vel se constituit nomine dominii, præsentante & acceptante procuratore, vel per usum, conductionem, retentionem ususfructus, traditionem clavium vel instrumenti, vel quemlibet alium actum fictum vult in talem procuratorem vel dominum transferre possessionem, antea casu queratur possessio domino, ac si vere & realiter intervenisset traditio? Et certè iste articulus est valde subtilis, utilis, & quotidianus, quem intendo bene & utiliter examinare: Et videtur quod per talem actum fictum non possit querari possessio domino, mediante procuratore; & hoc tali potissimo fundamento: quia due fictiones vel specialitates non possunt concurrere in uno eodemque actu, ut in leg. 1. Cod. de Dotis personis. & ibi Glossa & communis opinio: & in leg. Cùm post, §. Gener. ff. de Jure dotium. Sed in isto casu interveniret duplex fictio: Una, quod procurator facta representat dominum, & per eum videtur dominus ipse facere: text. est in leg. Ita autem. §. Gessisse. versicul. Gessisse. ff. de Administr. tutor. cuius verba sunt: Gessisse enim videtur qui per alium gessit. text. in leg. Item eorum. §. Si decurion. ff. Quod cuiusque universitatis nomin. text. in leg. Si quis solutioni, versic. Mora videtur. ff. de Usuris. text. in leg. 1. versic. Fecisse. ff. de Eo per quem factum est, text. in leg. 1. §. Dejecisse. ff. de Vi & vi armat, text. in leg. Item apud Labconem, §. fin.

Sed

Sed, his non obstantibus, in proposita quæstione teneo contrariam sententiam, imo, quod queratur possessio & omnis effectus ejus domino, mediante procuratore, etiam per actum factum: & in expressò istam sententiam & conclusionem tenet singulariter & magistraliter Bartol. in leg. Si is qui pro emptore. ff. de Usucap. penultim. column. versicul. Quid dicemus. Cumian. ibi, fin. column. & quæst. Bartol. in leg. Ad emp. column. & quæst. ff. de Pactis. Bald. ibi, fin. column. & quæst. Angel. 2. col. num. 4. Imol. in leg. 1. ff. de Acquirend. posses. penultim. column. in fin. vers. Idem diligenter ponderat, & ibi Alexand. penultim. column. n. 204. Imol. in §. Per procuratorem, ejusdem leg. 2. column. num. 2. Roman. ibi, 1. column. in fin. Aretin. ibi, 4. column. versic. extra. Glossa, qui notabiliter & melius quam alibi loquitur: Alexand. ibi, fin. column. n. 14. Vincent. ibi latè 11. col. num. 28. & ibi dicit hanc esse magis communem opinionem: Bald. in leg. 1. Cod. Quando licet ab emptione. disc. 2. column. num. 7. & ibi Salycet. fin. column. & quæst. idem Salycet. in leg. 1. Cod. Per quas personas, fin. column. & quæst. Jas. qui notabiliter loquitur, in dict. leg. Si is qui pro emptore, fin. fol. & quæst. n. 387. ubi dicit, hanc esse magis communem opinionem: idem Jas. in leg. Ab emptione. ff. de Pactis, fin. column. & quæst. Din. in cons. suis, cons. 15. incipienti. Quæstio talis est, ubi plus dicit, quod per constitutum factum negotiorum gestori queratur dominium & possessio domino, secuta ratihabitione. Pro qua communi sententia & conclusione primò facit textus singularis & unicus in leg. Certe, §. 1. ff. de Precario, ubi expressè dicitur, quod possessio quæ resultat & acquiritur ex actu facto, dicitur vera & propria, sicut si quereretur per actum verum: & ad hoc eum notat ibi Angel. & DD. & Bartol. & communiter DD. in locis supra citatis, in quibus ille textus adducitur pro capitali fundamento: & illum textum in hoc dicit unicum in jure Bald. in leg. unica. §. Ne autem, Cod. de Caduc. tollend. fin. column. num. 19. & illum textum dicit singularem Jas. in §. Actionum, Inflit. de action. 20. column. num. 149. & dicit unicum Jas. in princip. Inflit. de action. fin. column. in fin. Confirmatur etiam, quia quando lex inducit actum factum loco actus veri, intelligitur attribuere casui facto omnes qualitates & effectus quæ resultarent ex actu vero: ita probat text. in leg. Cornelia. ff. de Testament. ibi expressè notat Aretin. in 1. not.

Sed advertendum, quod ille text. in dict. leg. Certe, §. 1. ff. de Precario, nihil probat; quia ipse loquitur in actu naturali possessionis: Nam

tat,